

Havforskningsinstituttets rolle i forbindelse med råd til departementene

Sammendrag av foredrag på møtet «Forskningens rolle i gode samfunnsbeslutninger» 21. november 2019

av Geir Huse, Forskningsdirektør ved Havforskningsinstituttet

Havforskningsinstituttets mål er å være en ledende kunnskapsleverandør for forvaltningen nasjonalt og internasjonalt for fiskeri, akvakultur, sjømat og økosystem. Havforskningsinstituttet er et ordinært forvaltningsorgan underlagt statlig regelverk. Stortinget ved Nærings og fiskeridepartementet (NFD) tildeler HI bevilgning over statsbudsjettet. Instituttets hovedinstruks fastsetter formål og faste oppgaver. Instituttet har en fri og uavhengig rolle i alle faglige spørsmål nedfelt i hovedinstruksen, og har et faglig strategisk råd bestående av utenlandske internasjonalt ledende forskere. Instituttet får dekket mesteparten av kostnadene knyttet til overvåking og rådgivning gjennom bevilgningene fra NFD, mens cirka 20 % av totalbudsjettet er innhentet gjennom konkurranse. Disse konkurranseutsatte midlene er i hovedsak brukt til å finansiere forskning.

Havforskningsinstituttet gir institusjonelt forankret rådgivning. Rådgivningen er organisert og kvalitetssikret gjennom instituttets Rådgivningskomite. Denne består av havforskningsdirektøren, fire forskningsdirektører, ni programledere, Norges representant i det internasjonale havforskningsrådet (ICES) sin rådgivningskomite (ACOM), og en sekretær. Rådgivningskomiteens oppgaver er å fordele innkomne rådgivningsoppgaver, koordinere utvikling av tverrfaglige råd basert på de 25 forskningsgruppene ved instituttet, og kvalitetssikre og sende ut råd. Tematisk spenner rådgivningen bredt innen havrelaterte tema med mest innsats innen kjerneområdene bærekraftig fiskeri, bærekraftig akvakultur, trygg og sunn sjømat og økosystem og påvirkning. Tabellen nedenfor viser råd levert fra Havforskningsinstituttet i 2018 (hentet fra årsrapporten). Kvoteråd for delte bestander gjennom ICES kommer i tillegg (cirka 90 % av norsk fangstmengde kommer fra bestander som Norge deler med andre land).

Havforskningsinstituttet legger til grunn at den norske modellen for havrådgivning der Fiskeridirektoratet står for forvaltning, Havforsknings-

Type råd	Bestiller/mottakere *	Antall totalt/ (indeks for innsats)
Råd – Kunnskapsbidrag ¹⁾	NFD – risikorapport akva	1 (3000)
	NFD – ressursoversikten 2018	1 (3000)
	Andre rapporter uten konkret mottaker	Rapport fra Havforskningsinstituttet 45 Fisken og havet 8 IMR-PINRO 2 (NIFES) 2 Totalt 57
Råd ²⁾	NFD	27 (2130)
	Fiskeridirektoratet	34 (1470)
	Mattilsynet	15 (1310)
	Oljedirektoratet	292 (780)
	Andre	41 (1620)

instituttet står for forskning og rådgivning og universitetene for forskning og utdanning er effektiv og godt tilpasset Norges rådgivningsbehov. tenke, heller ikke så «gode». Og implementerbarhet forutsetter at prosessene frem mot beslutninger inngir tillit blant dem beslutningene rammer, noe som gjerne innebærer at disse føler at de blir hørt og er med. Implementering krever også en effektiv organisering. Her er vi avhengig av kapasiteten til organisasjoner som har oppstått og blitt utformet i en bestemt historisk og kulturell kontekst, og som ikke alltid er optimale for formålene vi nå har, og som ikke alltid så lett lar seg reformere. Hadde vi i dag startet på skrætsj, hadde kanskje både Forskningsrådet, offentlige utvalg, instituttsektoren, norske universiteter – og Det Norske Videnskaps-Akademi – hatt en ganske annen organisering.